

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy

Socom

TOIMINTASUUNNITELMA 2005

1. YLEISTÄ

Socom on yksi Suomen kahdeksasta alueellisesta ja yhdestä ruotsinkielisestä sosiaalialan osaamiskeskuksesta. Niiden toimintaa säätelee laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta (1230/2001). Sen mukaan kunkin osaamiskeskuksen tehtävänä on turvata toimialueellaan:

1. sosiaalialalla tarvittavan asiantuntemuksen kehittyminen ja välittyminen
2. peruspalvelujen kehittyminen sekä erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittymien ja välittyminen
3. sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolinen yhteys sekä
4. sosiaalialan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan toteutuminen

Socomin vuoden 2005 toimintaa jatketaan mikro-, meso- ja makrotasolla eli paikallisella, seutukunnallisella ja maakunnallisella sekä alueellisella ja valtakunnallisella tasolla. Mikrotason toiminta on työmenetelmien ja työprosessien kehittämistä työyhteisöissä osana kehittämishankkeita.

Socomin mesotason toiminnalla tarkoitetaan seudullisten palvelurakenteiden ja yhteistyön edistämistä osana hanketoimintaa sekä toimimista erilaisissa alan seudullisissa ja alueellisissa yhteistyöverkostoissa ja –foorumeilla. Socomin mesotason toiminnassa korostuvat yhteistoiminnan aktivointi ja motivointi sekä uudenlaista toimintaa käynnistävä ja kehittävä rooli. Tähän pyritään kumppanuuksia luomalla ja olemassa olevia kehittämisresursseja yhdistämällä.

Socomin makrotason toimintaa on osallistuminen valtakunnalliseen osaamiskeskusyhteistyöhön ja sitä kautta valtakunnallinen vaikuttaminen sekä alueellinen vaikuttaminen maakunnallisissa ja alueellisissa verkostoissa sosiaalipoliittisena vaikuttajana.

Osaamiskeskustoimintaa suuntaavat edelleen vuosina 2005 – 2007 vahvasti vuoden 2003 lopulla annetut valtioneuvoston periaatepäätös sosiaalialan tulevaisuuden turvaamiseksi sekä sosiaalialan kehittämishankkeen toimeenpanosuunnitelma. Niiden tavoitteena on turvata palvelujen laatu ja saatavuus, kehittää palvelurakennetta ja toimintoja, sekä turvata henkilöstön saanti, osaaminen ja työolojen kehittyminen.

Valtioneuvoston periaatepäätös sosiaalialan tulevaisuuden turvaamisesta sekä sosiaalialan kehittämishankkeen toimeenpanosuunnitelma määrittävät sosiaalialan osaamiskeskusten tehtäväksi neuvotella alueen kuntien kanssa palvelurakenteen ja toimintojen kehittämisestä sekä laatia vuosittain seuraavalle vuodelle kattava toimintaohjelma tarvittavista hankkeista ja rahoituksesta kehittämishankkeen aikana vuosina 2004 – 2007. Keskeistä kehittämishankkeen toimeenpanossa on yhteistyön varmistaminen sosiaali- ja terveydenhuollon, opetus-, asunto-, työ- ja liikenneviranomaisten kanssa sekä yhteistyön kehittäminen yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa

Osaamiskeskukset muodostavat yhdessä lääninhallitusten sosiaali- ja terveystoimien kanssa hankkeen alueellisen organisaation ja osallistuvat osaamiskeskusalueittain muodostettujen kehittämishankkeen alueellisten johtoryhmien toimintaan.

Osaamiskeskusten asemaa vahvistavat mm alueiden kehittämisestä annettu laki, joka edellyttää, että aluekeskukset tekevän yhteistyötä mm. sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa. Valtakunnallinen osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta jatkaa vuonna 2005 linjausneuvotteluja maakuntaliittojen, lääninhallitusten, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen, järjestöjen sekä Suomen kuntaliiton kanssa. Neuvottelujen tavoitteena on lisätä yhteistä ymmärrystä ja selkiyttää eri toimijoiden roolia. Tämä valtakunnan tasolla tehtävä työ tulee vaikuttamaan myönteisesti myös Socomin toimintaedellytyksiin erityisesti makrotason toiminnassa.

2. TOIMINNAN PAINOPISTEET, TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

2.1. Osaamisklinikoiden muuttaminen kehittämysyksiköiksi

Socomin toimialueella sosiaalialan kehittämistyötä on tehty alakohtaisissa osaamisklinikoissa, joiden toiminta oli alun perin suunniteltu luonteeltaan pysyväksi. Kun valtionavustus osaamiskeskustoiminnalle ei kasvanut odotetulla tavalla, eikä tutkimus- ja kehitystyön erityisvaltionosuusjärjestelmää saatu ulotettua sosiaalialalle, osaamisklinikkatoiminta käynnistyi hankerahoituksella.

Osaamisklinikkarakenteen avulla on vastattu osaamiskeskuslaisia säädettyihin tehtäviin, jotka liittyvät sosiaalialalla tarvittavan asiantuntemuksen kehittämiseen ja välittämiseen, peruspalvelujen kehittämiseen sekä erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittämiseen ja välittämiseen. Sosiaalialan kehittämishankkeen aikana vuosina 2004 – 2007 Sosiaali- ja terveystoiministeriö rahoittaa hankevaltionavustuksilla palvelujen tuottamista ja kehittämistä seudullisesti tai alueellisesti mm. sillä ehdolla, että kunnissa on valmisteilla yhteisesti määritellyn alueen kattava seutusopimus, johon sisällytetään suunnitelma kaikkien kuntien yhteisestä ja niitä kaikkia palvelevista seudullisista kehittämysyksiköistä.

Vuoden 2005 aikana haetaan kehittämysyksikköstatusta lastensuojelun ja vanhustyön kehittämysyksiköille. Kunnilta on haettu sitoumusta kuntarahoitukseen näille sekä vuodelle 2006 varhaiskasvatuksen sekä vuodelle 2007 vammaistyön sekä aikuissosiaalityön kehittämysyksiköille.

Tavoite:

- lastensuojelun ja vanhustyön kehittämysyksiköiden toiminnan käynnistäminen
- toiminnan suunnittelu ja toteutus kuntien tarpeiden sekä sosiaalialan kehittämishankkeen tavoitteiden mukaiseksi
- käynnissä olevan varhaiskasvatuksen osaamisklinikka-hankkeen ja vuonna 2005 käynnistytävän vammaistyön hankkeen toteuttaminen hankesuunnitelman mukaisesti huomioiden kehittämysyksikkösuunnitelmat

- aikuissosiaalityön saaminen hankerahoituksen piiriin ja hankkeen toteutus ottaen huomioon tulevat kehittämissuunnitelmat

Toimenpiteet:

- sopimusten laatiminen kehittämissuunnitelmojen hallinnoijakuntien kanssa toiminnan toteuttamisesta kiinteässä yhteistyössä Socomin kanssa
- kehittämissuunnitelmojen toiminnan suunnittelu ja organisointi yhteistyössä kaikkien rahoitukseen osallistuvien kuntien kanssa
- tulevana vuosina kehittämissuunnitelmoiksi esitettävien nykyisin hankepohjalla toimivien osaamisklinikoiden toiminnan tarkastelu ja mukauttaminen tilanteen vaatimalla tavalla
- varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelmojen valmistelu
- sosiaalialan yrittäjyysklinikatoiminnan jatkaminen ja rahoituksen varmistaminen

2.2. Tutkimus- ja kehitystyö

Osaamiskeskuslaissa säädettyyn tehtävään sosiaalialan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan toteuttamisesta vastataan Socomin tutkimus- ja kehitysstrategian mukaisilla toimenpiteillä.

Tavoitteet:

- sosiaalialan tiedon tuottaminen välittäminen Socomin toimialueella
- yliopistoyhteistyön jatkaminen ja laajentaminen Kuopion yliopiston sekä Helsingin yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenian kanssa
- Stakes-yhteistyön laajentaminen ja vakiinnuttaminen
- uusien yliopistoyhteyksien luominen
- tutkimus- ja kehittämishankkeiden käynnistäminen yhdessä yliopistojen kanssa
- maisteri-, lisensiaatti- ja tohtoritutkintoihin liittyvien sekä ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden kiinnittäminen alueelle
- tieteellisen tutkimuksen ja kokemuksellisen tiedon yhdistäminen tutkimus- ja kehitystyössä
- tutkimusmenetelmäosaamisen kehittäminen
- arviointiosaamisen kehittäminen

Toimenpiteet:

- sosiaalityön ja varhaiskasvatuksen opiskelumahdollisuuksien turvaaminen alueella
- yhteiset tutkimus- ja kehittämishankkeet yliopistojen, ammattikorkeakoulujen sekä eri tutkimuslaitosten, erityisesti Stakesin kanssa
- soveltavan tutkimuksen tekeminen ja edistäminen
- opinnäytetöiden aiheiden välittäminen sekä harjoittelumahdollisuuksien järjestäminen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opiskelijoille
- henkilöstön osallistuminen tutkijaryhmien toimintaan ja tutkimusmenetelmäkoulutuksiin

- arviointitutkimusryhmän säännöllinen kokoontuminen molemmissa maakunnissa ja toiminnan kehittäminen

2.3. Koulutus

Socomin koulutusstrategian mukaisilla toimenpiteillä vastataan osaamiskeskuslaissa säädettyyn tehtävään sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolisen yhteyden turvaamisesta.

Tavoite:

- työelämän vaatimuksia vastaavan alan peruskoulutuksen turvaaminen toimialueella
- käytännön työtä edistävän jatko- ja täydennyskoulutuksen koulutuksen saamisen turvaaminen toimialueella

Toimenpiteet:

- sosiaalialan täydennyskoulutustarpeiden kartoittaminen
- säännölliset työkokoukset ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen edustajien kanssa
- täydennyskoulutuksen suunnittelu ja toteutus yhteistyössä kuntien, alueen ammattikorkeakoulujen, yliopistojen ja muiden koulutuksen järjestäjien kanssa

2.4. Yhteistyö sosiaalialan kehittämishankkeen toteutuksessa

Sosiaalialan kehittämishankkeen toimeenpano edellyttää osaamiskeskusten aktiivista koordinoivaa panosta. Sosiaalialan osaamiskeskusten tehtävät kehittämishankkeen aikana on esitelty kappaleessa Yleistä.

Tavoite:

- sosiaalialan kehittämishankkeen koordinoitu toimeenpano
- sosiaalialan kehittämishankkeen painopisteiden mukaisten hankkeiden käynnistyminen toimialueella
- kolmannen sektorin toimijoiden kytkeminen kehittämishankkeen toimeenpanoon kehittämysyksikköjen toiminnassa ja muussa hanketoiminnassa
- valtakunnallisten kokemusten välittäminen alueen kuntiin kehittämishankkeen toteutuksessa

Toimenpiteet:

- osallistuminen sosiaalialan kehittämishankkeen Kaakkois-Suomen alueellisen johtoryhmän toimintaan
- säännöllisten seutukunnallisten, maakunnallisten ja/tai maakuntien yhteisten työkokousten järjestäminen kehittämistyön ja hankevalmistelun suunnitelmalliseksi toteuttamiseksi
- neuvottelu alueen kuntien kanssa palvelurakenteen ja toimintojen kehittämisestä
- toimintaohjelman laatiminen tarvittavista hankkeista ja rahoituksesta toiminta-alueella

- tiedottaminen hankkeen etenemisestä kunnille, järjestöille ja alan yrittäjille

2. 5. Yhteistyö maakunnan ja seutukuntien muiden kehittäjäorganisaatioiden kanssa

Sosiaalialan kehittämisohjelman toteuttaminen edellyttää laajaa yhteistyötä kansallisen terveystietoprojektin, aluekeskusohjelmien, maakuntaliittojen ja elinkeinoyhtiöiden kanssa tasapainoisen aluekehityksen takaamiseksi.

Tavoite:

- Socomin aseman vahvistaminen hyvinvointi- ja sosiaalipoliittisena vaikuttajana
- yhteistyö aluekeskusohjelmien ja muiden seutuorganisaatioiden sekä seudullisten elinkeinoyhtiöiden kanssa hyvinvointi-/sosiaalipoliittisissa kysymyksissä ja -hankkeissa

Toimenpiteet:

- maakuntaohjelmien valmisteluun ja muuhun seudulliseen ja alueelliseen ohjelmatyöhön osallistuminen
- osallistuminen Kymenlaakson liiton hyvinvointijaoksen toimintaan
- Etelä-Karjalan hyvinvointistrategian toteuttaminen ja julkaiseminen
- vastaaminen aluekeskus Saimaankaupungin hyvinvointisektorin kehittämisestä

3. HALLINTO

Tavoite:

- riittävästi resurssoitu yleis-, talous- ja henkilöstöhallinto
- riittävän laajan tiedon tuottaminen osakkaille, hallituksen jäsenille ja sidosryhmille yhtiön toiminnasta

Toimenpiteet:

- lisäresurssien saaminen taloushallintoon ja tukipalveluihin kehittämisyksiköiden toiminnan käynnistymisen yhteydessä
- vakiintuneet hallituksen kokouskäytännöt
- toiminnan arviointijärjestelmän kehittäminen ja ensimmäisen arviointikierroksen toteuttaminen
- viestintästrategian mukainen ulkoinen tiedottaminen

4. TALOUS

Osaamiskeskusten pysyvään rahoitukseen ei tule lisäyksiä vuonna 2005. Lappeenrannan kaupungin toiminta-avustus lakkaa.

Tavoite:

- tasapainoisen talouden turvaaminen

Toimenpiteet:

- hankkeiden yleishallintokulujen tuloutuksen varmistaminen hallinnon tulospaikalle
- positiivisen tuloksen aikaansaaminen tilikaudella

5. HENKILÖSTÖ

Socomin henkilöstö koostuu toistaiseksi voimassa olevista ja määräaikaisista työntekijöistä. Hankkeisiin palkataan määräaikaisia työntekijöitä koeajalla

Tavoite:

- onnistuneet rekrytoinnit
- motivoitunut ja osaava henkilökunta
- hyvin toimiva työyhteisön sisäinen viestintä
- henkilöstön koko osaamisen saaminen käyttöön
- henkilöstön jaksamisen turvaaminen

Toimenpiteet:

- sisällytetään rekrytoinnista aiheutuvat tarpeelliset kulut hankkeisiin
- laaditaan henkilöstöstrategia
- järjestetään säännöllisesti henkilöstökokouksia ja yhteisiä kehittämispäiviä
- käynnistetään kehityskeskustelut koko työyhteisössä

Hyväksytty Socomin hallituksen kokouksessa 1.12. 2004.